

Sygn. akt VI Gz 51/16

POSTANOWIENIE

Dnia 10 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass – Kloc

Sędziowie: SO Barbara Frankowska

SO Anna Walus-Rząsa (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: G. L.

przeciwko: Skarbowi Państwa - (...)w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 18 listopada 2015 r., sygn. akt V GNc 4419/15

postanawia: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Rzeszowie uznał się niewłaściwym i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Miasta Stołecznego Warszawy w W. I Wydział Cywilny.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, iż strona pozwana - Skarb Państwa - (...)w W. w sprzeciwie od nakazu zapłaty, przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy- wniósł o przekazanie sprawy do rozstrzygnięcia Sądowi Rejonowemu w Warszawie Wydziałowi Cywilnemu jako właściwemu miejscowo ze względu na siedzibę pozwanego.

W ocenie Sądu Rejonowego należności z wszelkich umów funkcjonalnie powiązanych z realizacją zamówienia publicznego na roboty budowlane, udzielonego przez (...) mogą być zaspokojone na podstawie przepisów szczególnej ustawy, która w tym zakresie została wydana.

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 28 czerwca 2012r. o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych (Dz.U. z 3.08.2012r.) ustawa określa zasady spłaty przez (...) niezaspokojonych przez wykonawcę należności głównych przedsiębiorcy , który zawarł umowę z wykonawcą w związku z realizacją zamówienia publicznego na roboty budowlane udzielonego przez (...), wyłącznie za zrealizowane i odebrane prace, zwane dalej „należnościami”. Stosownie do art. 18 ust. 1 i 18a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (Dz.U. 2013r., poz. 260) centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach dróg krajowych jest (...) realizujący swe zadania przy pomocy (...) Siedzibą dyrektora jest W. a jego adres jest tożsamy z siedzibą , adresem (...). W skład (...) wchodzi oddziały w województwach. Jednostką organizacyjną Skarbu Państwa, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie jest (...). Nie jest nią natomiast wchodząca

w jej skład komórka organizacyjna – Oddział w R. – nie mająca samodzielnego bytu prawnego. W przedmiotowym postępowaniu jest w istocie jedynie pełnomocnikiem Skarbu Państwa – (...)

Sąd Rejonowy wskazał, iż zgodnie z art. 29 kpc powództwo przeciwko Skarbowi Państwa wytacza się wg siedziby państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie. W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu Rejonowego, powód nie wykazał, iż właściwym miejscowo jest Sąd Rejonowy w Rzeszowie, nie dowiódł również, że wniesione przez niego roszczenie wiąże się z działalnością jednostki organizacyjnej (...) mającej siedzibę w R.. Stąd też na podstawie art. 200 § 1 w związku z art. 27 § 1 oraz art. 29 kpc Sąd Rejonowy stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Miasta Stołecznego Warszawy w W. I Wydziałowi Cywilnemu.

Powyższe postanowienie zaskarżyła strona powodowa zarzucając naruszenie art. 29 kpc w związku z art. 18a ust. 1 ustawy o drogach publicznych. Powód zarzucił, że w przedmiotowej sprawie realizację wypłat przeprowadził nie (...) w W. ale Dyrektor Oddziału (...) w R., co było zgodne z m.in. z § 2 ust. 2 Regulaminu organizacyjnego (...). Jeżeli w istocie właściwość Sądu określona zostałaby na W. wówczas w wątpliwość należałoby poddać czynności podejmowane przez Dyrektora Oddziału, co jest stwierdzeniem nieuprawnionym. Ponadto zgodnie z § 3 ust. 3 statutu (...) na czele oddziału stoi dyrektor oddziału, który kieruje oddziałem przy pomocy zastępcy dyrektora.

Mając na uwadze powyższe powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W świetle twierdzeń i zarzutów stron rozważeniu podlega czy w przedmiotowej sprawie właściwość miejscową Sądu wyznacza siedziba Skarbu Państwa – (...) czy też oddziału (...) w R..

W tym miejscu wskazać należy, iż bez wątpienia Skarb Państwa jest szczególną państwową osobą prawną, stanowiąc cywilnoprawną personifikację państwa. Trzeba zgodzić się, że "w istocie o Skarbie Państwa - jako osobie prawnej - mówi się wówczas, gdy państwo jako fiscus wykonuje za pomocą swych jednostek organizacyjnych (stationes fisci), niemających osobowości prawnej, swoje zadania społeczne i gospodarcze (dominium), pozbawione cech działania publicznego. Chodzi więc o działanie Skarbu Państwa w sferze stosunków cywilnoprawnych, o charakterze majątkowym, z innymi podmiotami na zasadzie równorzędności" (zob. G. Bieniek, Reprezentacja Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2003, s. 7). Skarb Państwa jest o tyle specyficzną osobą prawną, że nie posiada klasycznych organów. Działa natomiast poprzez państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (stationes fisci). Częstokroć są to jednostki organizacyjne spełniające równocześnie, w ramach imperium, funkcje władcze państwa (por. M. Pazdan, [w:] K. Pietrzykowski, KC. Komentarz, t. 1, 2013, s. 149). Wskazania właściwej stationis fisci dokonuje ustawodawca: na ogół w sposób pośredni - poprzez określenie zadań i kompetencji różnorodnych państwowych jednostek organizacyjnych.

Bezspornym jest, że (...) jest państwową jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej działającą m.in. na podstawie ustawy z dnia 25 marca 1985 r. o drogach publicznych oraz zarządzenia Nr 5 Ministra Infrastruktury z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie nadania statutu (...) (Dz. Urz. MI z dnia 29 marca 2002 r.).

Stosownie do art. 18 ust. 1 i 18 a ust. 1 i 2 cyt. ustawy o drogach publicznych centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach dróg krajowych jest (...) realizujący swe zadania przy pomocy (...). Siedzibą Dyrektora jest W. a jego adres jest tożsamy z siedzibą, adresem urzędu (...). Zgodnie ze statutem (...), jest ona kierowana przez Dyrektora Generalnego przy pomocy m.in. dyrektorów oddziałów, którym ustala zakres czynności i którym może udzielać pełnomocnictw do dokonywania określonych czynności cywilnoprawnych, w tym zawierania umów związanych z budową dróg krajowych. Oddziały (...) są komórkami organizacyjnymi tego podziału rozmieszczonymi w innych niż siedziba Generalnego Dyrektora miejscowościach. Nie posiadają one odrębnych środków, budżetów a

środki na realizację zadań otrzymuje (...). W świetle powyższego Oddziały (...) nie są jednostkami budżetowymi tylko terenowymi komórkami organizacyjnymi, co stanowi, że nie mogą być traktowane jako komórki organizacyjne Skarbu Państwa, dlatego też w konsekwencji uznać należy, iż pozwanym w przedmiotowej sprawie jest Skarb Państwa – (...) i według jego siedziby określać należy właściwość miejscową Sądu (tak też Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w sprawie I ACz 816/15 , które to rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy w całości podziela).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 w związku z art. 397 § 2 kpc.